

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Ghețivu Vasile XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.03.2018 pînă la 17.09.2018;

Instanța de apel de la 09.10.2018 pînă la 21.11.2018;

Instanța de recurs de la 07.02.2019 pînă la 03.04.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca sediu Central din 17 septembrie 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Ghețivu Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 85 Cod penal, la respectiva pedeapsă a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 06.07.2016, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 1 lună, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

1.1. Prin aceeași sentință, a fost condamnat și Cebotari Nicolae, însă în privința lui hotărârea nu se contestă cu recurs.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Ghețivu Vasile, împreună cu Cebotari Nicolae, la 12.03.2018, în jurul orei 23.40, în urma înțelegerii prealabile, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, având năzuința de a se plimba cu mijlocul de transport, de comun acord, intenționat, fiind convinși că cele comise rămân neobservate, fără scop de însușire, au răpit automobilul de model „Volkswagen Caddy” cu n/î XXX de culoare albă, ce aparține lui Morari Petru, domiciliat în XXX, care se afla parcat în fața blocului locativ, după ce deplasându-se pe XXX, au comis un accident rutier în urma căruia automobilul dat a fost parțial deteriorat.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a atacat cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care Ghețivu Vasile să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 2 ani 2 luni și 20 zile, iar în temeiul art. 85 Cod penal, să-i fie adăugat la această pedeapsă partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia din 06.06.2016, cu stabilirea pedepsei definitive de 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea cerințelor formulate în apel procurorul a criticat soluția instanței în ce privește stabilirea tipului penitenciarului în care inculpatul Ghețivu Vasile urmează să execute pedeapsa stabilită, or, infracțiunea comisă este mai puțin gravă, fapt ce în corespundere cu prevederile art.72 alin. (3) Cod penal, relevă că executarea pedepsei în cazul lui Ghețivu Vasile urmează a fi dispusă în penitenciar de tip semiînchis.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, a fost admis apelul procurorului, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Lui Ghețivu Vasile XXX i s-a stabilit executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond referitor la condamnarea lui Ghețivu Vasile, s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, sentința a fost criticată în latura stabilirii tipului de penitenciar în care Ghețivu Vasile urmează să execute pedeapsa aplicată prin sentință, considerând că este neîntemeiată dispunerea executării pedepsei de către ultimul în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a menționat că, după intervenirea unor modificări în legea penală care vizează inclusiv art. 72 Cod penal, instanța de fond greșit a stabilit tipul penitenciarului în care urmează să-și execute pedeapsa inculpatul Ghețivu Vasile, or, potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.163 din 20.07.2017, publicată în Monitorul Oficial nr.364-370/616 din 20.10.2017, care au intrat în vigoare la 20.12.2017, au fost efectuate modificări inclusiv în art.34 și 72 Cod penal, fiind revizuit cadrul legal ce ține de instituția recidivei.

Respectiv, în art. 72 alin. (4) Cod penal, după modificări, textul "... precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă" s-a exclus. Opinând în această direcție, legislatorul și-a propus de a modifica cadrul legal în vederea excluderii situațiilor când condamnările anterioare sunt folosite automat împotriva inculpatului, întrucât o asemenea abordare, este inacceptabilă din punct de vedere al principiului umanismului aplicabil, inclusiv, în privința condamnaților.

În redacția veche a art.72 alin. (4) Cod penal era stipulat că, persoanele care se aflau în stare de recidivă, chiar și pentru infracțiuni minore, erau trimise să-și ispășească pedeapsa în penitenciare de tip închis.

De altfel, conducându-se de prevederile legale la momentul judecării cauzei, instanța de fond reținând în sarcina lui Ghețivu Vasile starea de recidivă, eronat a statuat că acesta urmează să-și execute pedeapsa în penitenciar de tip închis, or, în momentul comiterii faptei, precum și la momentul judecării cauzei aplicabile au fost prevederile legii în vigoare din 20.12.2017.

În acest aspect, s-a reținut că, potrivit art.72 alin. (3) Cod penal, în penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție, iar redacția actuală a alin. (4) din același articol prevede, că în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, adică ultima categorie de penitenciar nu mai poate fi stabilită în privința inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de cele menționate instanța de apel a considerat că, în cauza instanța eronat a conchis dispunerea executării de către Ghețivu Vasile a pedepsei aplicate în penitenciar de tip închis, or, pentru infracțiunea comisă în baza

art.192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, care este o infracțiune mai puțin gravă inculpatul în temeiul art.72 alin.(3) Cod penal, urmează să fie deținut în penitenciar de tip semiînchis.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10 Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată. Recurentul invocă dezacordul cu stabilirea pedepsei inculpatului, ori, instanța de apel nu a individualizat pedeapsa potrivit art. 61, 75 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate

Reieșind din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că acesta este întemeiat, în mare parte, pe critica modului în care instanțele de judecată au dispus executarea pedepsei inculpatului.

Colegiul conchide că, motivul invocat de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Analizând recursul declarat, instanța de recurs constată că, autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor pentru care Ghețivu Vasile a fost condamnat, însă critică hotărârea contestată doar în partea stabilirii pedepsei, considerând-o prea blândă, solicitând aplicarea unei pedepse mai aspre.

Colegiul penal menționează că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel corect și motivat i-a stabilit inculpatului Ghețivu Vasile categoria și măsura de pedeapsă. Astfel, relevând în cuprinsul deciziei circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptelor comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea penală, examinarea cauzei în ordinea procedurii prevăzute de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la locul de trai se caracterizează din punct de vedere satisfăcător, a reparat paguba pricinuită, circumstanțe care ar agrava răspunderea inculpatului, nu este prezente, instanța de apel just a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin stabilirea acesteia sub formă de închisoare, în temeiul art. 85 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 1 lună.

Astfel, pedeapsa stabilită lui Ghețivu Vasile de către instanța de apel, se încadrează în limitele legale prevăzute de legea penală.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art.75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Mai mult, Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpatul potrivit alin.(8) al aceleiași norme a beneficiat de reducere a limitelor de pedeapsă.

Cât privește argumentul recurentului că, în privința lui Ghețivu Vasile urmează a fi aplicată o pedeapsă mai aspră, acesta nu poate fi reținut, deoarece la judecarea cauzei, atât prima instanță, cât instanța de apel just au stabilit perioada executării pedepsei.

Totodată, Colegiul reține că, s-a ținut cont de faptul că inculpatul nu este la prima abatere de la lege și a comis o infracțiune cu intenție în cursul eliberării sale înainte de termen de la executarea pedepsei cu închisoarea.

Astfel, instanța de recurs menționează că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa stabilită inculpatului, just ajungând la concluzia privind executarea reală a pedepsei stabilite celui din urmă, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte infracționale, iar stabilirea unei pedepse mai aspre, ar duce la sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, or, pronunțarea unei hotărâri de condamnare constituie un avertisment sever pentru inculpat.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs conchide că, în speța dată, nu s-a constatat prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârilor atacate sub aspectul invocat, impunându-se în consecință declararea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, or, tipul și mărimea pedepsei stabilite inculpatului, este echitabil pentru corijarea și reeducarea acestuia și atingerea scopului pedepsei.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Ghețivu Vasile XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **26 aprilie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan